הדרכת פיזיותרפיה של מטופלים לקראת ניתוח החלפת מפרק ברך וירך

רקע ומטרות

מטופלים המיועדים לניתוחי החלפת מפרק ירך או ברך מגיעים לעיתים ללא הציוד הנדרש לניתוח, עם ידע מוגבל לגבי ההכנה הנדרשת ועם חששות משמעותיים לקראת הניתוח. מצב זה עלול לפגוע במוכנותם הפיזית והנפשית ולהשפיע על תהליך ההחלמה. מטרת הפרויקט היא הדרכה מקוונת קבוצתית למטופלים טרם הניתוח, במטרה לשפר את מוכנותם, להפחית חרדה ולייעל את תהליך ההחלמה והשחרור.

שיטות

בשנת 2022 החל תהליך פיתוח והטמעת המיזם, שכלל בחירת פלטפורמת Zoom, בניית מצגת ייעודית והתאמת תהליכי העבודה והמחשוב לצורך הפניית המטופלים להדרכה. משנת 2023 מתקיימת ההדרכה באופן קבוע אחת לשבוע. ההדרכה כוללת מידע על ההכנה לניתוח, הציוד הנדרש, הכנת הבית לקראת השחרור ותהליך ההחלמה באשפוז ולאחר שחרור. במהלך המפגש נעשה שימוש בצ'אט לשאלות ובסיומו מתקיים דיון פתוח. נתוני ההשתתפות נאספו מתחילת הפעלת התוכנית ועד שנת 2026. השוואת משך האשפוז בוצעה עבור כלל המטופלים שעברו ניתוחי החלפת מפרק ירך או ברך בשנים שנבדקו. איסוף משובי שביעות רצון החל בשנת 2026.

תוצאות

בין השנים 2023–2026 השתתפו בהדרכות 1,650 מטופלים, המהווים כ-35% מכלל המטופלים המיועדים לניתוחי החלפת מפרק ירך או ברך. במסגרת משובי שביעות הרצון שנאספו החל משנת 2026, נשאלו המטופלים האם הכינו את ביתם ואת הציוד הנדרש לקראת הניתוח וההחלמה. שאלה זו קיבלה ציון ממוצע של 4.75 מתוך 5, המעיד על רמת מוכנות גבוהה. במקביל נצפתה ירידה במשך האשפוז הממוצע מ-2.12 ימים ל-1.55 ימים. עד כה נאספו כ-30 משובי שביעות רצון, עם ציון שביעות רצון כללי ממוצע של 4.79 מתוך 5. איסוף המשובים נמשך. הצלחת המיזם הובילה להרחבת המודל לתחומים נוספים, בהם ניתוחי לב ותהליכי IVF.

דיון ומסקנות

הדרכה מקוונת טרום-ניתוחית מהווה כלי יעיל לשיפור מוכנות המטופלים, להגברת שביעות הרצון ולייעול תהליך האשפוז והשחרור. הרחבת המיזם לתחומים נוספים מעידה על היתכנותו ותרומתו הארגונית. מומלץ להגדיל את שיעור ההשתתפות ולבחון את השפעתו ארוכת הטווח על מדדים קליניים וחוויית המטופל.

יוליה ברש

הרצליה מדיקל סנטר